

שמואל יוסף עגנון, סופר (1887-1970)

קצרים ונובלות. יצירתו משקפת את תחנות חייו: גליציה, בספרים "הכנסת כלה", "אורח נטה ללון"; יפו בסיפורים "שבועת אמונים", "תמול שלשום", "גבעת החול"; ירושלים, ב"תהילה" ו"שירה". לאחר מותו יצאו לאור ספרים רבים מתוך עזבונו בעריכתה של בתו אמונה ירון, ובהם "בחנוותו של מר לובלין", "לפנים מן החומה", "מעצמי אל עצמי", "עיר ומלוואה" ועוד. אחדות מיצירותיו עובדו לתיאטרון ובהן "הכנסת כלה", "והיה העקוב למישור", "הרופא וגרושתו". עגנון זכה להוקרה רבה בחייו והיה עטור פרסים: ב-1934 וב-1950 זכה בפרס ביאליק; ב-1934 זכה בפרס אוסישקין על ספרו "תמול שלשום"; כמו כן זכה פעמיים בפרס ישראל ב-1954 וב-1958. ב-1966 זכה בפרס נובל בשותפות עם המשוררת היהודייה נלי זקש והיה לסופר העברי היחיד שזכה בפרס זה.

נולד בשם שמואל יוסף צ'צ'קס בעיירה בוצ'אץ שבגליציה. עלה לארץ-ישראל ב-1907. הסיפור הראשון שפרסם בארץ היה "עגונות" שהתפרסם בביטאון "העומר" ב-1908 ועליו חתם בשם העט "עגנון" שהיה לאחר מכן לשמו הרשמי. התגורר בשכונת נווה צדק בחדר שכור בעליית גג ושימש בתפקידים שונים: מזכיר "ועד חובבי ציון", מזכיר "בית המשפט לשלום" ומזכיר "המשרד הארץ-ישראלי". ב-1913 נסע לגרמניה וב-1920 נישא שם לאסתר מרקס (חליפת המכתבים ביניהם פורסמה בספר "אסתרליין יקירתי"). בגרמניה נוצר הקשר בינו לבין איש העסקים שלמה זלמן שוקן, שלימים היה המוציא לאור של כל כתביו. ב-1924 פרצה שרפה בביתו וכל כתבי היד שלו עלו באש. בעקבות אירוע זה עלה לישראל לצמיתות והתגורר בירושלים. כתיבתו מאופיינת בסגנון ייחודי, במשפטים בעלי ריתמוס מיוחד ובמרכיבי לשון השואבים מן המקורות, כמו המקרא, המדרשים, המשנה, אגדות חז"ל והספרות הרבנית לדורותיה. כתב רומנים ובהם "הכנסת כלה", "סיפור פשוט", "אורח נטה ללון", "תמול שלשום", ו"שירה", וכן סיפורים

ומהלכים עמו, ותינוקות של תימנים רצים אחר אותם הלוחות המאירים לתפסם בידיהם. גמלים טעוני משאוי שרובצים על הארץ מגביהים את צואריהם וזוקפים עצמם על רגליהם הארוכות. ערביים באים, זה בפירות וזה בירקות, וצועקים בקולי קולות, ונשים יוצאות מבתיהן ליקח מן הפירות ומן הירקות. לעומתם עומד תינוק ומפיח לתוך בית יד שמצא, וסוטר בו את עצמו על לסתותיו וצוחק".

"תמול שלשום", ספר ראשון, עמוד 160, הוצאת שוקן

עגנון היה נוהג לכתוב בעמידה ליד "עמוד" כבתי הכנסת

תיאור של יפו מתוך הספר "תמול שלשום":

"הדרכים מלאות ערימות ערימות של חול יבש וחמה צהובה שוכנת עליהן. זגג מהלך וקורא, זגג זגג, ולוחות של אור יוצאים מתוך זכוכיותיו שבזרועו

